

Izhaja

vsak petek z datumom
prilodnjega dneva.

Dopis naj se frankuje in po-
šilja uredništvu lista »Mir«
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure po-
poldne.

Receptisi naj se samo po eni strani
lista napišejo, druga stran naj bo
prazna.

Receptisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložit poštne znamke.

MIR

Glasilo koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krona.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvu lista »Mir«
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin
od garmond-vrst vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 20. junija 1914.

Št. 24.

Hujškači norijo.

**Nemškonacionalna hujškarija zoper slo-
venske izletnike in romarje.**

Nemški nacionalci norijo. Narodno so-
vraštvo do mirnih in pohlevnih Slovencev
jim je menda zmešalo pamet. Šalo ob stran.
To, kar počenjajo falirani študentje pri
»Freie Stimmen« in nemški nacionalci v Ce-
lovcu, ni več naravno. To so dejanja nacio-
nalnih hujškačev, ki so jim vsled prekipe-
vajočega sovraštva obolevi živci in možgani.
Normalen človek ne bi uganjal takih blaz-
nosti.

S Kranjskega prihajajo od nekdanj po-
božni romarji in romarice h Gospa-Sveti.
Zlasti zadnja leta so prihajali slovenski ro-
marji s Kranjskega in Primorskega pogo-
stoma in so poživali božjo pot h Gospa-Sveti.
Letos so napovedali zopet romarski vlak v
nedeljo dne 21. t. m. Naravno je, da so imeli
na programu tudi ogledovanje mesta Celov-
ca, izlet k Vrbskemu jezeru in k vojvodskemu
prestolu pri Gospa-Sveti, o katerem se je
letos toliko pisalo po vseh slovenskih listih.

Toda »Freie Stimmen« so začele brez
povoda po svoji stari maniri hujškati. Ro-
manje so imenoval »predrzen slovenski
vpad v trdonemško (!?!?) mesto«, ogledova-
nje mesta »Demonstrationsbummel«. Dru-
štvo Vsenemcev na Koroškem je na župana
dr. Metnitza naslovilo v »Freie Stimmen«
odprto pismo, v katerem grozi: »Mi Nemci
ne bomo nikdar trpeli, da bi hujškači s
Kranjskega po ulicah našega mesta kazali
vseslovansko (!) trikoloro in da bi se v naši
sredi glasile slovenske kljubovalne pesmi.«
Poziv s takimi izmišljotinami hujška pre-
bivalstvo, poziva župana, da »odbije napad«
in skliče izredno sejo občinskega sveta.
Tudi vlado poziva in imenuje Celovec »ur-
deutsch« (od pamtiveka nemško). Gospod
profesor dr. Angerer, sicer predavate
menda v šoli zgodovino, pa za tako zgodo-

vinsko oslarijo zaslužite iz zgodovine šest
ali popolnoma nezadostno.

Blamirani hujškači.

Že v nedeljo, dne 14. t. m., so nemški
hujškači z lažmi skušali nahujškati celov-
ško fakinažo in Gospasvečane. Slovensko
delavsko društvo v Celovcu je hotelo na-
praviti navaden izlet h Gospa-Sveti, k voj-
vodskemu prestolu in na Št. Helensko
goro. Nemškonacionalni lažnjivci
po poklicu so pa trosili laži,
da pridejo Kranjci, kakih 3000,
in bodo odnesli vojvodski pre-
stol preko Karavank. Kako so si to
ekspedicijo predstavljali, ne vemo. Vlada je
poslala v Gospa-Sveto orožnike, ker so na-
sprotniki hujškali za pretep. Iz Celovca se
je odpeljalo v Gospa-Sveto z vlakom kakih
30 Nemcev, bolj oblačene fakina-
že. Alarmirali so tudi celovško požarno
brambo, ki se je peljala v Gospa-Sveto na
tovornem avtomobilu trgovca z železom
Einicherja. Tudi gospasveški »fajer-
berkarji« so bili menda alarmirani. V Gospa-
Sveti je sploh bilo vse pokoncu. Ponemčeno
ljudstvo ponavadi tudi ne zajema modrosti
z veliko žlico, in tako so se po Gospa-Sveti
razširile bliskoma najneumnejše »novice«,
kakor: »Kranjci so že tu!« »Enega so Kranj-
ci že zaklali« itd. In vse to za prazen nič.

Deželni odbor — kompanjon hujškačev.

Najbolj se je pa osmešil deželni odbor
koroški, ki je lastnik »vojvodskega pre-
stola«. Poslal je k vojvodskemu prestolu štiri
deželne slugе v uradni uniformi. Vhod do
prestola so — menda požarni brambovci —
zaprlj z vrvmi in čakali, kdaj da pridejo slo-
venski delavci in odnesejo na ramah vojvod-
ski prestol z ograjo vred. Jasno kot beli dan
je, da kaj takega deželni odbor ni pričako-
val, a maskiral je vse to samo zato, da bi
nahujškal prebivalstvo in na tak lažnjiv na-
čin pokazal Slovence v najgrši luči, kot ne-

kake roparje, razbojnikе, kot neko druhal.
Toda že enkrat smo dali primeren nasvet,
naj se gredo nemškonacionalni lažnjivci,
hujškači in raufovci učiti manir in olike v
naše hleve! Od zadnjega našega kravarja
bodo lahko veliko profitirali!

Zavoljo deževnega vremena pa delav-
sko društvo ni napravilo izleta. Tako so sta-
rogermanski junaki zaman čakali nanje in
jo počasi odkurili. Gospasvečani so bili raz-
očarani, ves Celovec se je pa smejal dežel-
nemu odboru in njegovim junakom.

Spufani Celovec zavrača zaslužek.

Znano je, da je celovško mesto spufano,
da že vse zabavlja čez mestno gospodarstvo.
Dežela, tudi Slovenci seveda, pa mora za
milijone, ki jih je mesto najelo, jamčiti. In
kdor vidi, kako slabo gospodarijo celovski
očetje, da stotisočake mečejo v pravem po-
menu besede v Vrbsko jezero, zapravljajo
milijone, da ne veš konečno, v kaj so jih
vtaknili, si bo mislil: Mesto, ki je sploh re-
vno, bi moralo skušati, vsaj iz tujskega pro-
meta napraviti kak dobiček. Toda celovski
župan, ta sladki prijatelj Slovencev, je men-
da mnenja, da so mestne finance še preveč
roznate ali pa komaj čaka, da bi ljudstvo
plačalo mestne dolgove. Zato je odpovedal
parnik, ki so ga najeli kranjski romarji za
vožnjo po Vrbskem jezeru; tudi električna
je ob svoj masten zaslužek, in to samo za-
voljo tega, ker je hotelo tako par hujška-
čev, ki bi pri tem ne bili oškodovani, kakor
so mestni davkoplačevalci.

Straža pri vojvodskem prestolu.

Deželni odbor se boji, da bi si kak Slo-
venec ne ogledal vojvodskega prestola, na
katerem so sedeli nekdanj slovenski in po-
zneje Slovencev pravični nemški vojvodi,
od katerih so deželni stanovi zahtevali, da
so se morali dati po stari slovenski šegi ustoli-
čiti v slovenskem jeziku. Deželni odbor, ki
opravlja sedaj posle nekdanjih deželnih sta-

Podlistek.

Moje mamke zadnji „zeksi“.

Iz svojega dnevnika priobčil I. M., župnik.

Osem malih nas je bilo v hiši,
osem lačnih! Vzemi kredo, piši,
štej si sam, kaj sne družina taka —
Letina pa zraven slaba vsaka,
v hlev hodila nam je smrtna kuga.
Vsem je v srce padla težka tuga.
Kot »pribandranci« so nas sosedi
gledali po strani, clo v tej bedi. —
Jok posilil nas je včasih glasni,
mamki dan noben očes ne zjasni.
Saj najbolj trpi, kdor najbolj ljubi,
In ljubezen rada križe snubi. —

Videl sem jo enkrat samo v sobi
— Sliko to pozabil jaz kako bi? —
Pred razpelom svetim je klečala,
v solzah vsa in milo je klicala:
»Mati Tvoja mila! Gospa sveta!
Iz ljubezni vsa sem zate vneta!
Ti sedaj mi na pomoč priteci,
kruhka ljubega daj moji deci!«

Dolgo je ihtela še v molitvi tihi. —
Tudi meni so privreli vzdih. —
Vstane. Glej! — že jasnega očesa.
Saj so slišala nje vzdih nebesa.

Ko me vglada, me na srce stisne
in vesela, upa polna, vrisne:
»Konec kmalu bo trpljenja, bede!«
In k omari svoji tja se vsede,
vzame iz predala — z a d n j i »zeksi«;
zamorivši srca silni jek si
v robec dene suhega si kruha,
v Gospa Sveto maha peš jo — »suha«.
Močnih sedem ur od nas je hoje.
Reva! Bog le ve za tvoje boje.

Čudež! — Prej, da mati se vrnila,
radost hišo vso je napolnila.
Glej! — Naknadno, nepričakovana
prišla je pomoč kot nekdanj mana!
»Naša mamka to so nam sprosili,
Gospa sveta jim pomaga v sili.«
Tako rekli oče so slovesno
in vtolažili nam srce tesno.

Duri se odprejo. — Vstopi mati.
Krog vratu smo padli vsi ji hkrati.
»Za en »zeksi« ste vse to dobili
pri Mariji gospasveški mili!«
Glasno, ves iz sebe sem zavrnil
ter gorak poljub ji v lice vtisnil.
»Zeksi' sem Mariji v dar podjala.« —
In na lice ji je solza pala. — — —

Več ni bilo v hiši primanjkljaja.
V hlevu, kašči zdaj obilnost raja.

Naj bo . . .

Spisal Ignotus.

»Živio! Kako je?«
»Kako naj bo? Vse v redu. Stari je zo-
pet šel na limanice.«

Grohot.

»Pa dobro.«

Tovariši so ga posadili v sredo, uravna-
li so korake in stopali po ulici z visoko po-
vzdignjenimi glavami. In s klobuki po stra-
ni. Oba skrajna sta se srečala z očmi za nje-
govim hrbtom in si pomežikala.

»Kako si ga zopet, Peter?«

»Čisto navadna pravljica, tovariši. Dru-
gi ne bi obsedel, znamenje, da se stara.«

»Povej.«

»Pripoveduj, Peter.«

»Kakor veste, smo žejni vsak dan. Gobe
imamo, gobe. Posebno ti, Tone, imaš veliko.
In pa jaz, naj bo.«

»Naj bo, naj bo.«

»Žejni smo torej vedno, a denarja ni
vedno. In Minka pri Zajcu ne dá več na
kredo. Vi pa itak nimate nikdar beliča. Za-
radi tega se pa prijateljstvo ne razdere. In
žejni ne boste, dokler ga imam jaz, Peter
Natlačen.«

»Naj bo, naj bo,« so zapeli vsi štirje to-
variši.

»Zadnjič mi je stari poslal za poletno
obleko. Lepa bi bila, Peter bi šel z njo lahko
v cerkev in na ples. Splavala je po grlih,

nov, pa uganja take-le hujskarije: Pod pretezo, da je ograja počekana s podpisi in da je prestol sam nekoliko poškodovan, je prepovedal kot lastnik dostop k vojskovodskemu prestolu in nasadom okoli njega. Za tako farizejsko in deželnega odbora nevredno postopanje nimamo drugega odgovora kakor edino primerni: pfuj!

Kaj dela oblast?

Od nemških nacionalcev ne moremo kaj boljšega pričakovati, sicer bi morali zahtevati od njih, da zatajijo svojo naravo. Vprašamo pa: Kaj pa delajo poklicane oblasti, da pustijo tako grdo s pomočjo laži hujskati prebivalstvo zoper drug narod? Od kdaj je hujskanje na poboj dovoljeno in nekaznjivo? Ali pa se morda dogaja vse to zavoljo tega, da bi imela politična oblast navidezno utemeljen povod, našemu gibanju zadržati vrv okoli vratu. Naj poizkusi!

Kakor od pamtíveka, ko še Nemcev ni bilo v Celovcu in celovski okolici (zapomnite si to, dr. Angerer), bomo tudi zanaprej romali Slovenci k Materi božji gaspasveški in bomo prirejali družabne izlete, tudi če se Metnitz in ves deželni odbor na glavo postavijo!

Proslava petstoletnice ustoličenja koroških vojvod v Kranju.

V nedeljo, dne 14. t. m., ob 5. uri popoldne sta priredili društvu »Kranj« in »Slovenska Straža« naravnost impozantno slavnost v proslavo petstoletnice zadnjega vmeščenja koroškega vojvode v slovenskem jeziku. Slavnost je otvorila društvena godba z Jesenic pod izbornim vodstvom gospoda kaplana Kogejca. Dve gospodični sta izborno deklamovali dvojico pesmi. Prva: Pozdrav »Straži«, druga: Slovenski domovini. Nato je udeležence pozdravil velč. gospod dekan Koblar in dal besedo dr. Val. Rožiču, ki je zborovalce toplo pozdravil v imenu »Gospodarskega in političnega društva za Slovence na Koroškem« in v imenu koroških Slovencev sploh. Govornik je nato izvajal v svojem govoru misli: Koroška nekdanj in sedaj. Obrazložil je glavni pomen ustoličenja in nato prešel v sedanjo dobo. Zborovalci so bili navdušeni, ko je dr. Rožič poudarjal, da na Koroškem veje novo življenje in da tudi Korošci hočejo biti deležni ne samo vseslovenske politike, ampak tudi jugoslovanskega vprašanja. Brez vpoštevanja Korošcev je rešitev jugoslovanske politike in narodni mir nemogoč. Tudi koroški Slovenci hočejo nazaj svojo staro pravdo. — Zborovalci so priredili koroškim Slovincem pristrčne ovacije. — Po govoru se je razvila prav pristrčna zabava. Igrala je godba, nastopali so mešani in ženski zbori in govorniki so se v raznih napitnicah spo-

največji kosi po tvojem, Tone. Oseminšestdeset kron je bilo. Vse na en večer. Pa se je Minka tudi tako lepo smejala, ah ta precartana Minka. Pa naj bo.«

»Naj bo, naj bo,« se je glasil kvartet.

»Predzadnjič smo razbili v šoli peč. Po nesreči sem butnil ob njo najbolj jaz in delež na odškodnini je bil največji moj. Poslal ga je stari brzojavno. Ni bilo ne preveč, ne premalo, samo trideset kron. No, peč še danes stoji, zalili smo jo s tistimi 30 kronami. Kaj se hoče? Pa se je Minka tudi tako lepo smejala, ah ta precartana Minka. Pa naj bo.«

»Naj bo, naj bo...«

»Predvčerajšnjim pa, tovariši dragi, predvčerajšnjim sem polil nežnobebo svilenato krilo svoje gospodinje po žalostni nerodnosti s črnim. To nedolžno krilo. In kar polno steklenico za štirideset vinarjev sem razlil nanj. Oj nesreče, Tone! In gospodinja ima edino to krilo za praznik in v nedeljo ga ne bo mogla obleči. Kako je jokala, tovariši! Tone! Smilila se mi je. Kako rad bi ga plačal. Saj poznate mojo poštenost. Da bi si za nedeljo kupila drugo. Oh, pa stane toliko... Osemdeset kron, ljudje božji. In danes je že sobota. Ali ne bi bilo prav, da se pošlje ta denar brzojavno? Takoj? Moj Bog, koliko bi človek pridobil na dobrem imenu. Dragi tovariši, denar je tukaj. Tako ima gospodinja svoje krilo, jaz pa nervos rerum. Koliko časa bo trajalo, Tone? In zo-

minjali narodnega delovanja gospoda dekanu Koblarja, ki je ravno obhajal 60letnico svojega rojstva. Prijatelju koroških Slovencev, gospodu dekanu Koblarju pa kličemo: Še na mnoga leta v srečo narodu in sebi!

Koroški Slovenci! Dne 4. in 5. julija na Brezje in v Ljubljano!

Dne 4. julija priredi »Slovenska kršč.-socialna zveza« posebni vlak na Brezje in v Ljubljano.

Vlak bo vozil iz Celovca dne 4. julija ob 2. uri popoldne ter se ustavi na vseh postajah do Področice. Ob 5. uri pride v Otoče; odtod gremo peš na Brezje. Tam prenočimo in obhajamo drugo jutro slovesno cerkveno opravilo. Ob 7. uri odrinemo v Ljubljano.

V Ljubljani se vrši dne 5. julija veliko slavlje v spomin ustoličenja koroških vojvod. — Slavnost bo velikanska in se bo vršila v čast Korošcev. Ob 8. uri bo slovesen sprejem koroških gostov na kolodvoru, na to slovesen sprevid v Zvezdo. — Tam se vrši slovesna maša! Po slovesni maši bo ljudski tabor, kjer nastopi kot slavnostni govornik koroški župnik Janez Majerhofer iz Pokrč.

Popoldne se vrši veliki ljudski koncert v veliki dvorani hotela »Union«! Pri koncertu nastopi 60 koroških pevcev, ki bodo peli krasne, popolnoma na novo zbrane narodne pesmi.

Koroška dekleta v slovenskih narodnih nošah bodo prodajala cvetlice v Ljubljani: vrši se ves dan cvetlični dan v prid koroških Slovencev.

O polnoči se vrne koroški posebni vlak. Natančen vojni red priobčimo prihodnjič. Cene bodo sledeče: Iz Celovca 6 K 50 h, iz Žihpolj 6 K 20 h, iz Svetne vasi 6 K, iz Bistrice 5 K 70 h, iz Podgore 5 K 50 h, iz Področice 5 K. — Te cene veljajo za vožnjo tja in nazaj! — Do 29. junija je čas zglasti se za vlak.

Slovenci! Zanetite povsod na naši zgodovinski slovenski zemlji velike kresove v soboto dne 4. mal. srpana na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda. — Kresovi naj bodo znak naše stare pravde!

pet se bo Minka tako lepo smejala, ah ta precartana Minka. Pa naj bo.«

»Naj bo, naj bo...«

Zavili so mimo mestnega vrta. Na vogalu ozke ulice so se ustavili. Tone je premeril ves prostor pred seboj in za seboj, na desni in na levi.

»Ali je zrak čist?« je vprašal Peter.

»Kakor nebo nad našimi glavami,« je odgovoril Tone poetično.

»Tepec, kakšno nebo je nad našimi glavami?« je dejal Peter, ki je bil realist od pet do glave. »Ali ne vidiš, da se sklanja nad tvojo butico čisto navadna vrba, kakršnih raste ob vodi za našo hišo na ducate?«

»Naj bo, naj bo.«

»Pa bi dejal vsaj: čist kakor Minkino črno oko.«

»Torej čist, čist. Z eno besedo.«

Kakor na povelje so se odkrili in naglili glave. Na pragu gostilne pri Zajcu se je prikazala Minka z rdečo pentljo v črnih laseh in s predpasnikom, belim kakor sneg.

»Tudi ta predpasnik bi se dal politično črniti, Peter,« je dejal Tone in raztegnil ustna.

»Plagijat, Tone,« se je nakremžil Peter in migal Minki.

Potuhnilo so se in stopicali drug za drugim za vrtnim zidom kakor gosi proti Zajcu.

V zadnji sobi za kuhinjo so se ustavili in utaborili. Škorenj mastnega piva z de-

Krvave demonstracije v Italiji.

V Italiji je izbruhnil pravi punt, ki ga je vojaštvo s silo udušilo. Na predlog delavske zbornice v Jakinu (Ancona) so sklenile delavske zbornice v raznih italijanskih mestih, da priredijo na 7. junija protivojaške demonstracije. Vlada je pa vse te slične priredbe prepovedala. Vsled te prepovedi je došlo v Jakinu do rabuke. Pri demonstraciji sta bila od orožnikov in policije dva demonstranta ustreljena, več pa aretiranih. To je dalo povod, da so anarhistične stranke napravile po vseh večjih italijanskih mestih demonstracije in proglasile generalni štrajk. Pri demonstracijah so se dogodili tudi spopadi med vojaštvom in demonstranti. Posebno hudi spopadi so bili v Jakinu.

Spopadi v Jakinu.

Množica je napadla neko iz province došlo patroljo. Manifestanti so metali na stražnike kamenje in jih zmerjali. Policijskemu uradniku Ricciottiju je pri spopadu z demonstranti padla sablja na tla. Ko se je pripognil, da bi pobral sabljo, je nekdo ustrelil nanj in ga nevarno ranil. Policija je bila primorana, poseči po orožju. Več demonstrantov je bilo ranjenih. Napadi na policijsko patroljo so se nadaljevali. Množica je spremljala stražnike s kolodvora do mesta in neprestano žvižgala in metala vanje kamenje. Ko je dospela patrolja v vojašnico, so hoteli demonstranti naskočiti dve trgovini. Pri spopadu je bil ranjen neki policijski komisar; prepeljali so ga v bolnišnico. Tudi več drugih redarstvenih uradnikov je bilo ranjenih. Na Piazza d'armi so imeli nato demonstranti veliko zborovanje; poslanec D'Ambris in neki časnikar sta mirila razburjeno množico. Po shodu je odšla močna četa demonstrantov zopet na Corso Mazzini, kjer je razbila vrata neke trgovine in odnesla iz nje več samokresov in pušk. Še v pravem času je došlo vojaštvo, sicer bi se demonstranti polastili tudi patronskih zalog. Končno se je policiji posrečilo demonstrante razgnati.

Izgredi v Milanu.

V mestu Milanu so imeli shod 11. t. m. Po shodu so demonstranti napadli konjenico, ki je hotela demonstrante razgnati. Demonstranti so streljali na vojake z revolverji. Nekemu vojaku so predrle čelado 3 kroglice. Mož je lahko poškodovan. Neki demonstrant je pobegnil pred konjenico v neko vežo. Na pragu veže ga je zadela kroglica iz samokresa, ki ga je izstrelil neki demonstrant. Ranjenca, ki je bil ranjen na glavi, so odpeljali na bližnjo stražnico. Mož je umrl še predno je prišel zdravnik rešilne postaje.

belo peno se je zasvetil na mizi. Mimo njih glav je švignila Minkina bela laketa, rokav nje svetle bluze nad komolcem se je zadel ob Petrove dolge lase. Tone je prijel škorenj, dvignil ga visoko nad glavo in zapel:

»Naj bo, naj bo, vivat chorus!«

»Naj bo, naj bo...«

Stari Natlačen si je brisal z modrim robcem pot z obraza. Teško se je bil sklonil kvišku, bolel ga je hrbet. Sekal je drva za večerjo v svoji drvarnici. Ni bil vajej takšnega dela. Dokler je mogel, je opravljal svojo službo kot pisar pri trškem odvetniku, a ko so mu moči opešale, ga je odvetnik nadomestil z mlajšo in čilejšo močjo. Ker je bil podedoval po svojem očetu malo bajto, je ni hotel zapustiti, da bi se bil preselil morda z ženo in sinom v mesto. Ako bi jo bil prodal, ne bi bil dobil toliko zanjo, da bi mogel dlje časa živeti ob izkupičku. Pa tudi svojo njivico za hišo bi pogrešal. Dajala mu je vsaj nekaj za življenje in ljuba mu je bila in k srcu prirastla. Ljudje so ga nadaleč poznali, zatekali so se še vedno po svet k njemu. In pisal jim je razne manjše uloge, kolikor je smel, in tako se je tolkel dalje proti grobu. Svojega edinega sina Petra je poslal v mesto v šolo. Hotel je napraviti iz njega večjega gospoda kot je bil on sam. Velika je bila njegova ljubezen do edinca in v tej ljubezni je bil slep in gluhi. In verjel je sinu vse. Od začetka je

Vstaja v Raveni in drugod.

Rim, 12. junija. »Giornale d'Italia« poroča, da je Ravena popolnoma zasedena z vojaštvom. Policijski šef je smrtno ranjen, njegovo stanje je brezupno. Izgredniki so strašno divjali po mestu. Razbijali so vse, kar jim je prišlo pod roko. Mesto nudi zelo žalosten vtisk. Vojaki stražijo vse ulice, vse trgovine so zaprte, ves promet je popolnoma ustavljen. Ko so izgredniki uvideli, da proti vojaštvu ničesar ne opravijo, so proglasili konec stavke. Vse kaže na to, da to ni bila navadna demonstracija, marveč dobro pripravljena vstaja, ki pa je prehitro izbruhnila.

Konec železničarske stavke.

Jakin, dne 13. junija. Sindikat železničarjev je sklenil, da gredo vsi železničarji že jutri na delo.

Rim, dne 13. junija. V Neaplju, v Parmi in Ferrari je stavka popolnoma končana.

Nasilnosti izgrednikov.

Jakin, dne 13. junija. V mestu Senigaglia so bili izgredniki posebno nasilni. Zažgali so več cerkva in pokvarili več vodovodov. V bližnji vasi Fabriano so napadli velika skladišča za žito. Pregnali so čuvaje, vzeli žito in ga prodajali po okolici za smešno nizke cene. Vdirali so v trgovine in kradli in ropali, kjer so kaj dobili. Ko je prišlo vojaštvo, je nastal hud boj, v katerem je bilo na obeh straneh več ubitih in več težko ranjenih.

Forli, dne 13. junija. V provinciji Forli so imeli izgredi popolnoma anarhistični značaj. Besna drhal je napadala cerkve, občinske urade, trgovine in zasebne hiše ter uničevala in kradla tuje imetje.

Italijanski izgredi v zbornici.

Rim, dne 13. junija. Na koncu včerajšnje seje je odgovoril ministrski predsednik Salandra na razna vprašanja glede nemirov in izgredov v raznih italijanskih mestih. Glede dogodkov v Romagni je izjavil Salandra, da vidi v njih **predčasen izbruh zarote**. V Romagni, v Forliju in v Fabriano so napravili izgredniki veliko škode. Porezali so tudi vse brzojavne in telefonske žice. Železniški promet je ustavljen. Poškodbe se popravljajo z vso naglico, v Romagni se je zbralo veliko število vojaških čet. Kakor vse kaže, so delali izgredniki po natančno določenem načrtu, po katerem so hoteli nekatera mesta popolnoma odrezati od prometa. **Policijski šef v Raveni je smrtno nevarno ranjen**. V mestu samem vlada mir, toda v okolici se pojavljajo še vedno veliki nemiri. V Cesenatico je požgala množica znamenito zgodovinsko cerkev, tudi v Imoli je cerkev že gorela. Tudi v teh krajih se je zbralo veliko vojaštva, ki je napravilo mir. Isto velja za Parmo in okolico. Pri spopadih je napadla in ranila množica več meščanov in več častnikov. Nato je povdarjal ministrski predsednik, da je nastopalo vo-

šlo dobro, sin se je učil in ni potreboval mnogo. Toda v zadnjih letih je potreboval vedno več in vedno češče. Natlačeno sicer včasih ni šlo vse v glavo, a poznal ni mestnega življenja več in tako si ji začel denar izposojevati na svoje posestvice in ga pošiljal sinu kadar ga je od njega zahteval. Tako se je popolnoma zadolžil in težke so bile njegove misli takole v samotnih urah. Vendar se je tolažil, da pride čas, ko bo konec skrbi, ko bo bil gospodar in mu bo začel vračati. Pred nedavnim časom mu je umrla žena in gospodinjala mu je neka stara sorodnica...

Danes je torej sekal drva v svoji drvarnici. Kakor še nikoli prej, je v tem hipu občutil težo svoje starosti. Zazdelo se mu je, da ne bo dolgo več. Njegove misli so uhajale kvišku, v njegovih prsih se je spočela tiha in globoka molitev. Obrnil se je proti zahajajočemu solncu in njegov obraz se je svetil pomlajen in očiščen v teh poslavljajočih se zlatih žarkih.

»Daj mu srečo o Bog, koderkoli hodi! Da ne pozabi Tebe in ako je Tvoja volja, da ne pozabi mojih žuljev. In da preživim v miru zadnje dni svojega življenja...«

Bog ga je uslišal v zadnji prošnji. Ni dopustil, da bi bil zvedel grozno resnico, ki je dospela drugi dan na njegov naslov. Pisali so mu namreč od ravnateljstva, da je

jaštvo pri vseh izgredih zelo vzdržljivo, človekoljubno in požrtvovalno. Vlada se zaveda svoje naloge in jo bo izpolnila z vso človekoljubnostjo in odločnostjo.

VABILO

na

ustanovni shod
Društva za zgodovino in narodopis koroških Slovencev,

ki se vrši

v četrtek dne 25. junija ob 1/4 na 11 dopoldne v hotelu „Trabesinger“ v Celovcu.**Spored:**

1. Pozdrav.
2. Volitev odbora.
3. Govor č. g. kanonika dr. J. Grudna iz Ljubljane.
4. Slučajnosti.

Vsak zaveden koroški inteligent se bo udeležil ustanovnega shoda!

K mnogobrojni udeležbi vabi

pripravljalni odbor.**Dnevne novice in dopisi.**

Za Koroško gre. »Straža«, glasilo načelnika »Hrvatsko-slovenskega kluba« dr. Korošca, na uvodnem mestu pozdravlja gibanje, ki je nastalo med Slovenci kot odpor proti nemškemu nasilstvom na Koroškem. Po pravici pravi, da slovensko časopisje še vse preveč zanemarja svojo tozadevno nalogo. Članek končuje:

»Boja na Koroškem pa ni treba voditi samo le proti nasilni politiki nemških političnih strank, ampak tudi proti vladnemu sistemu na Koroškem. Središče za protislovenski tok je iskati pred vsem v deželni predsedstvu. Sedanji deželni predsednik baron Fries-Skene je poslušno orodje nemških nacionalcev in njegov namestnik Lobmayer je zagrižen nemški nacionalc. Dr. Lemisch se sam hvali, da mu je dež. predsednik obljubil: Predno kaj dovolim Slovincem, rajši skočim skozi okno! In od Lobmayerja prihaja poziv: Sedaj je zadnji čas za germanizacijo, v par letih bo prepozno!

O baronu Friesu so se nekdanj gojile velike nade. V njem se je videlo bodočega moža, ki bo ugajal kolikor toliko vsem avstrijskim narodnostim. Toda na Koroškem je očitno izgubil orientacijo ter se dal vjeti v zanjke ozkosrčne in protislovenske politike nemških nacionalcev. Mož ne zna voditi, ampak se da voditi od ljudi, ki ga niti duševno ne prekašajo.

sin s štirimi drugimi izključen iz šole. A on je bil nenadoma nalahko zaspal že ponoči in z nasmehom na ustnih. Kakor otrok je umrl rahlo in mirno.

Kmalu po njegovi smrti so upniki prodali hišico. Peter Natlačen se je izgubil v svet in nihče ga ni videl v trgu.

* * *

V starih povestih so nas vedno vpraševali ob koncu: »Kaj se učimo iz tega?« Jaz vas tega ne vprašam, dragi starši, ki imate sinove in hčere po mestnih šolah ali ki jih mislite dati v šole. Sedaj, ko se zopet odločujete, kam bi s svojimi nadebudnimi sinovi, kam s svojimi hčerami, Vam pravim samo tole:

Preden daste svoje otroke iz svojih rok, prepričajte se, kakšnim ljudem jih izročite v oskrbo in stanovanje. Najboljše je še dovolj slabo.

Ko ste jih oddali, poglejte večkrat za njimi.

Prepričajte se vedno, v koliko so opravljene njih potrebe in prošnje in ne dovolj jim vsega.

Pazite, da jih ne daste v roke našim narodnim nasprotnikom. Domovina ne more pogrešati in izgubiti niti enega niti najmanjšega svojih sinov. —

Tudi to stran koroškim Slovincem nasprotnega tabora je bilo treba enkrat osvetliti in naloga naše politike je, da o tem informiramo tudi višja mesta.

Za koroške Slovence gre!

Podpišemo z obema rokama!

II. veliki ljudski tabor**bo v Št. Jakobu v Rožu 12. julija.**

Pripravljajte se za udeležbo!

Vsa društva prosimo, da za to nedeljo opustijo svoje prireditve in da poskrbijo za veliko udeležbo na taboru.

Desetletnica slovenskega kršč.-socialnega delavskega društva. Dne 28. junija t. l. praznuje celovško delavsko društvo svojo desetletnico. — Na predvečer bo redni občni zbor ob 8. uri zvečer v hotelu Trabesinger. Dne 28. junija je pri Sv. Duhu ob pol 9. uri pridiga, na to maša; društvo obhaja obenem tudi svoj društveni praznik, namreč god sv. Cirila in Metoda. Popoldne ob pol 3. uri bo najprej javno ljudsko zborovanje. Nastopi več govornikov; med njimi g. župnik Jožef Dobrovč, prvi konsulent društva. — Potem se vrši velika ljudska veselica. Zabava bo mnogovrstna: med drugimi bodo sledeče točke: kegljanje na dobitke, šaljiva pošta, ameriška loterija, šaljivi nastopi, korijandoli, petje itd. — Pričakujemo, da nas počastijo ob tej priliki vsi naši stari in mladi prijatelji. Veselica se bo priredila na vrtu, ako bo ugodno vreme, drugače pa v veliki dvorani.

Procesije na praznik sv. Rešnjega Telesa v Celovcu se je udeležil Nj. ekselenca g. deželni predsednik baron dr. Fries in drž. pravdnikstvo. Le celovško mesto in deželni odbor nista bila zastopana!

»Društvo za zgodovino in narodopis koroških Slovencev« z veseljem pozdravljajo vsi slovenski zgodovinarji in znanstveniki. Prejeli smo več bodrilnih pisem, ki kažejo, da je bila skrajna potreba, ustanoviti prepotrebno društvo. Priglasilo se je tudi že nekaj članov. Tudi koroška slovenska inteligenca, ki služi v tujini, pozdravlja društvo in zatrjuje, da bo odštela domovini, Korotanu, svoj duševni tribut. Pozdravljeni sotrudniki! In tako bomo z veseljem začeli delo. Pričakujemo pa tudi, da bomo našli tudi med ljudstvom razumevanja za stvar. Kdor še ni pristopil, naj pošlje blagajniku pripravljalnega odbora dr. Rožiču svoj prispevek. Udnina znaša letno 5 K. Zgodovinarjem in narodopiscem pa kličemo: Na delo! Pokažimo, da ljubimo resno znanstveno delo! Zbirajmo starine!

Dober pouk. »Arbeiterwille« piše: Naši »Ubernazi« (nadmeceljni) konstatirajo »poslovenjuoč veter«, ki da veje pod novim vodstvom na celovškem glavnem kolodvoru. Za take reči imajo dober nos, povsod vohajo nacionalno nevarnost, kjer vidi normalen človek le pameten ukrep. Tako se menda na vlakih »med Št. Vidom in Celovcem na oknih vozov, na kupejih za kadilce, nekadilce in ženske nalepljeni listki z napis v treh jezikih (nemško, italijansko, slovensko). Vsak človek, ki ima malo razuma in ga ni utopil v nacionalizem, bo take naprave smatral za pametne in jih odobral. Saj pri nas v Avstriji, kakor povsod drugod, železnica ni samo za tisti narod, po kojega ozemlju teče, ampak za vse narode. Zato je le prav pametno, še več, potrebno, da se poučijo potniki o namenu posameznih oddelkov v vozovih z napisu, da ne ravnaajo proti predpisom. In ker se to more zgoditi le v jeziku, ki mu pripada večina potnikov, noben pameten človek v tem ne bo videl nevarnosti za narod ali pregreho zoper njega pravice ali velikost. Drugače je pri naših nadmecalnih pri »Freie Stimmen«, ki pod prostostjo razumejo le privilegirano pravico svojega gospodstva; vohajo »poslovenjuoč veter«. Ta nacionalni veter jih je pa oropal njihove pameti, da imajo malenkostni nacionalizem praznih besed za najvažnejšo reč nemškega naroda, s čimer njegovo kulturo le sramotijo. Mi o kakem novem vodstvu na glavnem kolodvoru v Celovcu prav nič ne čutimo, kar dokazuje zadnja številka našega lista; a ljudje pri »Freie Stimmen« so v svojem blaznem narodnem sovraštvu menda res izgubili že vso

pamet in divjajo in hujskajo, da je nemške nacionalce lahko sram!

Lutrovska »Bauern Ztg.« sramoti sveto spoved. Lutrovska »Bauern Ztg.« po celem svetu pobira laži, s katerimi hoče sramotiti sveto katoliško Cerkev. V zadnji številki pripoveduje neko storijo o sedemletnem šolarju, ki je šel k spovedi; ker pa ni imel nobenega greha, se je izpovedal, — da je preveč vode popil. S takim popisovanjem hoče v svojih čitateljih zbuditi prepričanje, da je želja svetega očeta, da naj gredo otroci zgodaj k sv. zakramentom, neumnost. Vprašamo: Če bi bila tudi zgodba lutrovske Bauern Ztg. resnična, kaj je s tem dokazano? Če en šolarček ni imel nobenega greha in je dobil od spovednika sveti blagoslov, je bilo to kaj slabega? Koliko pa jih je, ki so že v zgodnjih letih potrebni svetega zakramenta! Saj je vendar bolje otroka pregreh obvarovati, kakor ga pustiti, da pade, in šele potem ga reševati! Toda o vsem tem seveda verski odpadniki ničesar ne razumejo. Gre jim le za hujskanje proti napravam svete katoliške Cerkve.

Tudi »fortšrit«. Pri Sv. Trojici v Slov. goricah se je ponesrečil veleposestnik Janez Čuček, ko se je peljal iz Ptuja in se mu je konj splasil. Bil je na mestu mrtev. »Štajer« poroča, da se je ponesrečil »Johan Tschut-schegg«.

Nabori v Celovcu. Pri glavnem naboru za celovško okolico je bilo dne 16. t. m. od 172 nabornikov potrjenih 37, dne 17. t. mes. od 200 nabornikov 39.

Obletnica bitke pri Custozzi. V proslavo obletnice bitke pri Custozzi leta 1866. bo na predvečer 23. t. m. ob 8. uri po Celovcu igrala vojaška godba. Naslednje dopoldne ob deseti uri bo v mestni župni cerkvi sv. Ilja slovesna božja služba za vojake.

Oboževalci Nemčije. Nemški študentje so priredili pred nedavnim v Mariboru študentovsko slavnost. »Grazer Volksblatt« poroča, da je govoril na tisti slavnosti pastor Mahnert tako-le: Nemci nimamo od Avstrije nič več pričakovati in svojo bodočo srečo vidimo edinole v ozki zvezi z Nemčijo. — To je medicince Vogla tako navdušilo, da je v svojem slavnostnem govoru zaklical: Proč od Avstrije, te stare, preživete, črnorumene Avstrije, ki nosi na sebi plesniv duh preživele dobe! — Tako misli večina teh svobodomiselnih »patriotov«. Vlada pa vse to mirno gleda, svobodomiselnih nemške stranke še podpira, patriotične Slovence pa preganja. Kaj si naj človek ob vsem tem misli?

Omnibuslinija Bohinjska Bistrica—Bohinjsko jezero. Deželna zveza za tujski promet in turizmo na Kranjskem otvori tudi v letošnji poletni sezoni med Boh. Bistrico in Bohinjskim jezerom omnibuslinijo, ki prične voziti v nedeljo, dne 28. junija t. l. Omnibus bode vozil vsak dan trikrat na Bohinjsko jezero in bo odhajal iz kolodvora v Boh. Bistrici vsak dan ob 9. uri zjutraj, ob 11. uri dopoldne in ob 2. uri popoldne proti Bohinjskemu jezeru in bo imel sledeče postaje: Bistrica—Hotel sv. Janez—hotel Sv. Duh in končna postaja hotel Zlatorog. Ravno mimo teh postaj in po isti progi se bodo vračali omnibusi trikrat nazaj v Bistrico. Odhod iz hotela Zlatorog ob pol 11. uri dopoldne in ob 3. uri popoldne in ob 6. uri zvečer.

Uspeh cvetličnega dne v Trstu. Slovenski cvetlični dan v Trstu, namenjen za božičnico slovenskim šolarjem, je sijajno uspel. Za cvetlice se je dobilo 3700 K, po nabiralnih polah pa 1300 K. — Cvetlični dan v korist italijanske šolske družbe »Lega nazionale« je namestništvo prepovedalo.

Toča je pobila dne 10. t. m. po nekaterih krajih na Vipavskem.

Strela je opekla pri Labudu dne 10. t. m. štiri drvarje, ki so zbežali pred nevihto pod neko skalo. Udarila je v skalo in pobila na tla drvarje. Vsi štirje so hudo opečeni. Enemu je strela raztrgala podplat na enem čevlju, drugemu je popolnoma raztrgala hlače. Vsem se obrača na bolje.

Splavar utonil. Štirje laški splavarji so po Beli v Belanski dolini spravljali les. Zadnji del njihovega splava je zadel ob most. Dva Laha sta padla v vodo; eden se je rešil, drugega pa so odnesli valovi. Utopljenca še niso dobili.

Srečen čebelar. Čebelar Miha Kurnik v Sinčivasi je imel z enim svojih panjev posebno srečo in prav redek slučaj. Ta panj je dal prviča 8. maja, drugiča 20. maja ob 9. uri dopoldne in tretjiča takoj isti dan ob pol 12. uri dopoldne, to je 2 in pol ure pozneje! V 3. dneh nato pa je dobil že četrtiča, katerega je pa vrnil, ker je bil vendar že malo preslab.

Dve krasni umetniški trobarvni razglednici v spomin 500letnice vsoličenja zadnjega kneza v slovenskem jeziku na Gospasvetskem polju je izdala »Slovenska Straža«. **Naročite takoj na dopisnicah več teh razglednic.** Naročila naj se naslove: Pilsarna »Slovenske Straže« v Ljubljani. Povsod razpošiljajmo te razglednice — s tem, da te razglednice takoj pokupimo in razpošljemo, podpiramo delo »Slovenske Straže« in ji budimo novih prijateljev. Cena posameznih razglednic je 10 vinarjev, če se jih naroči 50 skupaj, je 30 odstokov popusta.

Svojega denarja je vsakdo sam gospodar, zamore ga magari zaigrati v loteriji, komur pa je njegov denar drag, ta naj čita današnji oglas »Slovenske Straže«, glasom katerega z nakupom dobrih vrednostnih srečk more obogateti, na vsak način pa mu je zajamčen za vsako srečko po najmanj en dobitok, trajna vrednost srečk, in s tem tedaj varnost za srečke izdanega denarja. Ker so za naročnike srečk določene tudi nagrade in premije, je marsikomu dana prilika, dobiti poleg izbornih vrednostnih srečk tudi še velik ali pa ves del zanje izdane kupnine nazaj. Ponudba je vseskozi poštna in se tedaj sama od sebe priporoča. Ker se prihodnje žrebanje vrši že v prihodnjih dneh, pišite še danes po pojasnilo, ki Vam ga takoj brezplačno pošlje: Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Bilčovs. Na praznik presv. Rešnjega Tlesa se je vršilo običajno pranganje, pa vendar vsak pravi, da tako lepega pranganja še ni bilo, kakor letos. Kako to? Je bil pač red. Vsi brez izjeme, tudi ženske, so šle po dve in dve, oziroma štiri in štiri v eni vrsti, molilo se je na glas pri moških, ženskah, najlepše pa pri Marijinih otrocih, katerih je vedno več, in pri družbenicah. Častno so vršili svojo nalogo požarni bramborci kot reditelji procesije, kot častna garda Najsvetejšega in kot godci, hvala jim! Občudovani so bili pa posebno naši pevci, kateri so v teku dveh let že tako napredovali, da se jih vsespolšno hvali. Človeku kar srce igra veselja, ko sliši tako izborno petje. Vse je bilo Najsvetejšemu v čast, Bog vam plačaj! Vreme je bilo zelo ugodno, udeležba ogromna, veselje veliko.

Grebinski Klošter. Razni slovenski časopisi so v zadnjem času objavili, da se je »naš« Dobernig z drugimi »prijatelji« koroških Slovencev peljal na Dunaj, da bi tam raznim velikim gospodom povedal, v kakšnem »raju« da koroški Slovenci živijo in da si družega ne želijo kakor da za večno ostanejo v pristrčnem objemu z gospodujočimi nemškimi nacionalci. Kako »prijatelj-sko« se ravna s koroškimi Slovenci, ko na

slovenskih tleh za slovenski denar po slovensko zahtevajo vozni listek, o tem bi mogli več povedati nemškonacionalni železnični uradniki s sladkim celovškim županom na čelu. Zdaj pa še en tehtni dokaz, kako se v deželni bolnišnici »prijatelj-sko« ravna z bolnimi Slovenci! Deželna bolnišnica je zavod za celo koroško deželo, kjer prebiva kakih 100.000 Slovencev, ki morajo za to bolnišnico kot davkoplačevalci prispevati z deželnimi dokladami in navrh mora še vsak slovenski bolnik plačati na dan gotovo vsoto za hrano, postrežbo in zdravila. V začetku tega leta je bila v deželnem zavodu operirana ugledna kmetica podomače Leuskinja iz moje fare. Ko se je po operaciji vrnila domu in sem jo slučajno obiskal in vprašal, kako se ji je v bolnišnici godilo, mi je odgovorila, da je bila radi tega, ker je Slovenka in nemško slabo zna, zmerjana in zaničevana, da to ni mogoče povedati. Po teh besedah se je dotična kmetica razjokala kakor majhen otrok. — Drug slučaj. Pred kratkim se je morala podati v to bolnišnico — za Slovence bolje rečeno mučilnico — sosedinja prejšnje, tudi spoštovanja vredna kmetica Drionica. Njen mož, moj cerkveni ključar, je še prošil v bolnišnici, da bi z njo usmiljeno ravnali in da bi ji dali za postrežbo strežnico, ki je zmožna slovenščine, ker bolnica ne zna nemško. In kakšen pa je bil uspeh? Bolnica je iz bolnišnice naravnost ušla, ne da bi bila operirana, tako trinoško so z njo ravnali. Posebno en zdravnik jo je zmerjal z »windische Baben, windischer Toker«, in kar še po »nobleski« diši, je to, da je bolnica, ki je bila v tej mučilnici vse skupaj 5 dni, morala plačati kakor bi tam bila 12 dni, to je 72 K (na dan 6 K). To so dejstva. — Pozivam tukaj visoki deželni odbor, naj naredi v svojem zavodu red in naj pouči zdravnike in strežnice, da so koroški Slovenci, ki se za svoj denar v svojo deželno bolnišnico gredo zdraviti, ravno tako občutljivi ljudje kakor njih nemški sodeželani. Sicer bi se moglo reči o koroški deželi: Extra Carinthiam non est vita, si est vita, non est ita, to je podomače rečeno: Slovenci na Koroškem imajo že »paradiž« na svetu. — Jakob Kindlman, župnik.

Kazaze. (Razno iz zadnjega časa.) Letina kaže letos boljši kakor je bila lani in predlanskim. Bog daj sedaj le lepega vremena! — Bučele! Koliko jih je poseblo letos kakor drugod tako tudi pri nas. Huda zima in lakota ste jih mnogo pokončali. Mnogo so lani delale, a vsled slabe paše le malo pridelale. Zato jih veliko solčne spmladi ni več dočakalo. Letos pa se tudi njim obeta obilnejši pridelek. — Mohorjanov imamo letos 45. — Za presbiterij v cerkvi smo oskrbeli dva nova stola, ki nam ju je napravil zelo okusno mizar J. Pavlič v Sinčivasi. — Procesij v zadnjih mesecih, kakor velikonočne, vnebohodne, na dan sv. Rešnjega Tlesa in na nedeljo cerkvenega patrona sv. Vita se je udeležilo poleg mnogobrojnega ženstva tudi veliko število moštva. Čast vsem! — Tudi občnega zbora naše »Zarje« zadnji dan min. meseca se je udeležilo veliko ljudi. Na shodu je govoril preč. gosp. msgr. Podgorc o šolskem vprašanju ter žel za svoja izvajanja splošno odobravanje, nakar je v ilustracijo šolskih razmer med koroškimi Slovenci navedel konzulent društva nekaj vzgledov iz šole v Kazazah, ki so resnični, če se jih tudi hoče utajiti, oziroma zaviti. — V odbor društva so bili nato voljeni: A. Becelj, Š. Butej, J. Falej, A. Božič, M. Lipuš, S. Ropič, L. Hafner. Društvo je imelo v minulemu letu tri shode in je priredilo eno igro, ki so jo uprizorili igralci iz

Največje neumnosti

in najzoprnejše napake dela človek pod vplivom razburjenih živcev ali spričo v naglici v glavo pritiskajoče krvi. Ob takih slučajih je pa bolje opustiti vsako dejanje in odločitev in se raje prej pomiriti. Tudi moramo vedno pomisliti, da nervoznost in pritisk krvi lahko trajno škodujeta našemu zdravju. —

Ako so nam živci razburjeni, ako nam kri vzkipeva ali tišči v glavo, ako čutimo tesnobo v srcu ali srčne slabosti, moramo gledati, da pridemo zopet v normalno sta-

nje, kar se nam lahko posreči s Fellerjevim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elzafluid«, ker deluje pomirjevalno, osvežujoče, hladeče, jači živce, odstrani glavobol in migreno, dela mirno, enakomerno spanje in se je tudi v mnogo drugih slučajih izkazal za dragoceno domače zdravilo.

Gospod tiskarnar Edvard Kalous v Brnu, Dr. Karla Reissiga cesta št. 4 nam piše, da mu je Elzafluid izborno služil za odstranitev zaradi jedkih kemikalij nastale vnetosti kože, bolečine so izginile in tudi rane niso nastale.

Gospod František John, Samara, Rusija, piše: »Vaš Elzafluid se je sijajno obnesel proti različnim bolečinam, zlasti proti rev-

matizmu, krčem, zobobolu, glavobolu in bomo skrbeli za to, da Vaše ceno in dobro sredstvo čim bolj razširimo. Sprejmite najsrčnejšo zahvalo!«

Svojim bralcem samo priporočamo, naj imajo vedno pri roki to bolečine tolažeče, poživljuječe domače sredstvo, kar je prav lahko, ker stane 12 steklenic franko samo 5 kron.

Obenem se lahko naroče tudi preizkušene, voljno odvajajoče, kri čisteče rabarbarske kroglice z znamko »Elza kroglice« 6 škatlic za 4 krone franko, in sicer oboje samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67 (Hrvaško).

Vogrč. Dohodkov je imelo društvo 206 K 62 h, stroškov pa 173 K 32 h, ostane torej gotovina 33 K 30 h. Knjižnica šteje 155 knjig, katere se članom izposojujejo ob nedeljah. Časnike smo imeli naročene sledeče: »Mir«, »Slovenec«, »Kmetovalec«, »Bogoljub«, »Mladost«. Ustanovila se je lani tudi »Sv. vojska«, ki ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 28. t. m.

Kapla v Rožu. (Smrtna kosa.) Dne 10. t. m. smo tukaj položili v hladni grob blago mamico Magdaleno Weiß, mater č. g. župnika Valentina Weißa v Žitarivasi, po dom. Fridlnovo mater. Na potu, ki jim je bil najljubši in ki je tudi najlepši, na potu v cerkev so se zgrudili na tla in poldrugo uro pozneje, ko jim je bil prišel nasproti Jezus v Najsvetejšem zakramentu, katerega so želeli obiskati kakor vsak dan, izdihnili svojo blago dušo. N. v m. p.!

Kostanje. Občni zbor posojilnice se je vršil v nedeljo, dne 7. t. m. Na zborovanju je govoril dr. Rožič o pomenu zadružništva za kmečki stan. Posojilnica na Kostanjah se dobro razvija in dasi je na skrajni severozapadni narodni meji, vendar je vsled zavednih mož njeno delovanje uspešno in je zadnje poslovno leto končala s čistim dobičkom.

Slovenskim rodoljubom na deželi. Prihodnji teden bomo razposlali prošnje političnega društva za podporo, da moremo nadalje delovati. Prosimo naše zavedne može, da se vsi odzovejo prošnji političnega društva.

Kotmaravas. (Mrlič ob Dravi.) V nedeljo, dne 14. t. m., sta našla župan in neki odbornik na levem bregu Drave kakih 40 let starega utopljenca. Mrlič je bil že zelo nagnit in na glavi in enem kolenu poškodovan. V mrliču so spoznali ponesrečenega Taurerja, enega izmed peterih v Dolah pri povodnji utopljenih moških. Mrliča so prepeljali v Dole.

Možica. (Nadkopač Rigelnik — umorjen — morilec prijeto.) Nadkopač Rigelnik je dne 13. t. m. nesel 8365 K, da izplača delavce plajberške unije. To je vedel rudar Janez Grmadnik in ga je pričakoval. Na samotnem kraju je iz bližine ustrelil na Rigelnika in ga zadel v hrbet. Ranjeni se je zgrudil. Grmadnik je hotel ranjenemu izpuliti denarno torbo, ki jo je pa ta držal krepko. Nato mu je ropar prerezal žile na vratu. Smrtno ranjeni Rigelnik se je zakotalil po bregu, Grmadnik je pa zbežal s torbo; revolver je pustil na tleh ležati. Rudar Koprivnik je slišal Rigelnika klicati na pomoč, je prihitel blizu in je še videl morilca bežati. Rigelnik je še povedal ime morilca, nato pa je čez nekaj minut umrl vsled izkrvavljenja. Mrliča so spravili v Možico. Na morilca so takoj napravili lov. Rudar Gasnik ga je našel v lesu, sedečega v grmovju; štel je denar. Grmadnika so uklenili in oddali deželnemu sodišču v Celovcu. Rigelnik je bil 47 let star in zapušča vdovo in enega sina.

Z Ojstrice. Občina Ojstrica je imenovala preč. gospoda župnika Jakoba Kalana svojim častnim občanom in udom sodnega sveta.

Pliberk. (Sram jih je), naše purgarje do kosti, sram blata, kamenja in gnilih jajc 17. majnika. Pametnejši nasprotniki tudi obsojajo ta škandal. Radi bi sedaj oprali ta grdi madež raz sebe, a kako? Šel je nekdo to umazano perilo prat v »Freie Stimmen«, ali tako, da je postalo še bolj črno. Namesto, da bi priznal, da je to, kar se je 17. majnika v Pliberku storilo Slovence, res škandalozno, pa rajši skuša vso krivdo zvaliti na Slovence, in sicer na Vogrjane in njihovega župnika. Ker je krajša pot iz Vogrč na Šmihel tako grda in kamenita, da se ni mogoče voziti po njej, so jo Vogrjani na dan tabora kajpada udarili na Pliberk. Oj, nečuvna predrznost! Na vozeh, okrašenih s slovenskimi trobojnicami, pa skozi Pliberk, to velenemško mesto, kateremu je kos samo še Berolin, ko jim je sicer vendar dovoljeno pripeljati se tja le ob torkih in sejnih in enakih priložnostih! Pa še »živio« so klicali! Kolika pregreha! Pač niso vedeli, da pliberška ušesa prenesejo samo pruski »hajk« in da niso tako potrpežljiva kot slovenska. Kolikokrat so se že Pliberčani vozili skozi slovenske vasi, n. pr. Šmihel ter tulili hajl, a živ krst se ni zme-

nil za nje, ker je pač Slovenec bolj pameten kakor pa nemški nacionalc. Da v tem dopisu mrgoli laži, mi ni treba posebej omenjati. Saj so laži listu »Freie Stimmen« toliko kot nam vsakdanji kruh. Grda laž je n. pr., da so Vogrjani, ko so se pripeljali v Pliberk, kleli Nemce in da so vozniki bili z biči po ljudeh in zato šele bili obmetani z blatom. Da je moral neki srajčnik, ki je metal blato na Slovence, raditega to blato poljubiti in da je drugi fakir, ki je trgala drevesce raz voza, zato dobil udarec od slovenske roke, to je bilo vse maščevanje Slovencev tega dne; vse drugo je zlagano. Laž je dalje, da so Slovenci molili Nemcem, ščuvajoč jih, banderca pod nos in da so jim bila raditega iztrgana. Tako korajžna pač ta sodrga ni bila, ampak je medtem, ko so se Slovenci mudili v »Narodnem Domu«, torej v njihovi odsotnosti, trgala trobojnice raz drevesce ter zmagonosno, med krikom in vikom zbežala z njimi. Laž je tudi, da se je vogrški župn. z »živio-tuljenjem« skrajno izzivajoče vedel v Pliberku, res pa je, da je bil popolnoma miren na vozu in da skozi mesto niti enkrat živio ni zaklical. Kajpada je sedaj vsega le on kriv, ta hudobni župnik! Da je fakinaža metala na Slovence tudi kamenje in gnila jajca, to pa dopisnik previdno zamolči. Gotovo je tega tudi kriv vogrški župnik? Ah, in kako so se pobožne ženiče pliberške pohujšale nad tem župnikom! Menda bodo sedaj šle vse »los von Rom«, ker se je drznil s taborjani peljati se skozi Pliberk. Čudno, da vidi dopisnik samo Vogrjane, Šentdanijelčanov in Dobljanov, lastnih faranov, ki so bili od sodrga še bogatejše »obdarovani« z blatom in zaprtki, pa niti omenja ne, ker ga je menda sram. Dalje toži, da Slovenci grozimo z bojkotom. Se pač vidi, česa se naši nasprotniki najbolj boje. Trdi tudi, da i Slovenci živijo od sosednih nemških podjetij, tovarn in rudokopov. No! Ti nam kmetom pač gotovo veliko koristijo! Če naši delavci ne bodo zahajali v nemške tovarne in rudokope, tem bolje za nas; potem bodo pa vsaj doma delali; saj je pomanjkanje poslov itak dovolj veliko. Sicer so pa Nemci veseli, če dobijo slovenskega delavca. Vsaj Metnitz in grof Thurn kličeta delavce celo gor iz Hrvaškega. Slovenska delavna moč je pač boljša kot nemška, in slovenski delavec zna nekaj več kakor pa blato in gnila jajca metati. Da pa je Pliberk odvisen od slovenske okolice in ne narobe, gospod dopisnik, je in ostane resnica, ki je nihče tajiti ne more. — Toliko dopisniku v odgovor. Naj le pridno skrbi, da se pliberško blato, kamenje in gnila jajca 17. majnika otmejo pozabljenosti. Dosedaj smo poznali samo pliberško maslo, odslej bo pa še bolj slovelo — pliberško blato.

Poreče. V ponedeljek, dne 15. junija, se je vršila v Porečah izvanredna cerkvena slavnost. Domači gospod župnik Ant. Žak so obhajali 25 letnico svojega mašništva. Nad portalom lepe, v romanskem slogu sezidane poreške cerkve, so viseli venci, naravnost krasno olepšan pa je bil glavni oltar. Akoravno je bil delavnik, se je zbralo precejšnje število vernikov in odličnih Porečanov, da počastijo slavljenca. Ob 9. uri je bila slovesna božja služba; asistirali so g. župniki Svaton, Singer in Kasl. Cerkveni pevci so dovršeno peli latinsko mašo. Po cerkveni slavnosti se je vršil obed v župnišču; navzočih je bilo 11 sobratov, med njimi velč. g. dekan Angerer, gosp. vojaški kurat msgnr. Kozák, g. gvardijan kapucinov g. Peterman, gosp. profesor Hutter in več sosedov. Gospod dekan Angerer so imeli na slavljenca lep nagovor, v katerem so hvalili posebno pastoralno modrost slavljenca, ki se je izkazal moža na tako težki postaji, kot je v Porečah. Pozno popoldne so se šele razšli gg. sobratje, vsi veseli nad lepo dovršeno slavnostjo.

Rajhenburg. Približuje se preveseli dan, ko bode posvečeno in svojemu namenu izročeno svetišče, katero je postavil slovenski narod kot jubilejni dar lurški Materi božji v Rajhenburgu na Štajerskem. Šest let je minulo, kar se je položil temeljni kamen tej občudovano lepi cerkvi, in dne 2., 3. in 4. julija t. l. bodo slovesno posvetili njo in njene oltarje naš prevzvišeni vladika dr. Mihael Napotnik. Da bi bili dnevi posvečenja še veselejši, so poskrbeli naši domači farani v svoji sveti navdušenosti že tudi za

lepe nove zvonove, veliki zvon tehta 72 starih centov. Te zvonove bodo posvetili naš preml. knez in škof dne 21. junija. Neštete množice ljudstva se bodo zbrale v onih prvih dnevih meseca julija v Rajhenburgu. Od daljnih krajev bodo prihitali oni goreči Marijini častilci, ki so s svojimi milimi darovi pomagali zidati ta Marijin dom, ki so pa razkropljeni po celi Sloveniji, po celi Avstriji, Evropi, da še po drugih delih sveta. Prihitali bodo, da si ogledajo prelepi sad svoje požrtvovalnosti, da se poveselijo z nami duhovnega veselja na našem Marijinem hribčku — v slovenskem Lurdu. — Vendar pa naj nikdo ne pričakuje, da najde notrajnost svetišča že z vsem potrebnim opremljeno. Veliko se je že napravilo, a marsikaj bode treba v teku časa preskrbeti. Končno še omenimo, da se takoj po posvečenju, dne 5. julija začne v novi cerkvi sv. misijon, ki je namenjen zlasti za tujce, in ki bode trajal do 16. julija. Vodili ga bodo prečastiti misijonarji od sv. Jožefa pri Celju. Vse v božjo čast in slavo Marijino.

Reka pri Št. Jakobu v Rožu. (Požar.) Tukaj je nastal požar pri posestniku Janezu Janah, vsled katerega ima obžalovanja vredni posestnik 8000 K škode; od te svote je vsled zavarovanja pokritih le 2000 K. Pogorela je tudi Valentin Siter, ki so mu zgorela poslopja z mlinom vred. Škode ima 20 tisoč kron, zavarovan je le za 8500 K. Tudi druga poslopja v bližini so bila v nevarnosti in so jih ubranili požarni brambovci in drugi domačini.

Šmarjeta pri Volšpergu. (Zahvala.) Občni zbor slavne posojilnice v Št. Janžu v Rožu me je imenoval častnim članom in mi poslal prekrasno diplomu. Iz dna srca se zahvaljujem za tako imeniten dar in tako izredno čast in bom vse gospode posojilničarje ohranil v ljubem spominu. Bog jih vse živi srečne in zadovoljne mnoga in mnoga leta in daj slavni posojilnici tudi za prihodnje Svoj obilen blagoslov! — Šmarjeta pri Volšpergu, dne 10. rožnika 1914. — Dragotin Rous, župnik.

Št. Janž v Rožu. (Smrt) je pobrala po dolgi mučni boleznini skrbno mater Marijo Müller, roj. Štih, p. d. Močivnico. Rajna je bila sestra našega nepozabljivega prvoboritelja Martina Štiha. Obilna udeležba pri pogrebu je kazala, kako zelo je spoštovana ta rodovina. — Zanimalo zelo mogoče, če sporočim, da imajo pri Močivniku nad 75 let star fižol. Pripeljala ga je s seboj kot nevesta prednica sedaj zamrle gospodinje, Mar. roj. Šlemic. Prav tako dolgo imajo tudi čebele najboljše vrste. Prejšnji gospodar je bil izvrsten bučelar, sedanji je pa pravcati strokovnjak, istotako njegov sin Janez, ki pa ne zna »regirati« samo čebel, ampak tudi naše izobraževalno društvo. — Ker sem že pri pisanju, naj mi cenjeni bralci ne zamerijo, če sem prej pisal o smrti Močivnikove matere, torej nekaj resnega. Zdaj pa omenim še nek zabaven dogodek iz njenega življenja. Njena najbližja sosedka je bila učiteljeva soproga, rojena Nemka. Ta se je pa priučila nekoliko slovensčine, katere se ni sramovala, ampak jo je tolkla kakor je znala in vedela. Nekega dne kriči na ves glas: »Frav Močivnik, ti si ena svinja, ti si ena svinja!« Mati Močivnica in njen mož sta bila razburjena. Kaj pa je bilo? Močivnikovo svinjo je gnala najbrž ukaželjnost proti šoli. Prodrila je že na vrt. Učiteljeva žena je hotela reči: Gospa Močivnik, vaša svinja je tukaj; toda nemški jezik se ji je drugače sukal. Vsekako lepo, da se ta Nemka ni sramovala slovenskega jezika, kakor se ga sramujejo pogosto učiteljice, ki so rojene Slovenke.

Ruda. (Odgovor na dopis v »Allgem. Bauernzeitung« od 5. junija t. l. št. 16.) Na binkoštni ponedeljek je bilo duhovno opravilo za Rudo, Št. Peter in Grebinski Klošter na Lisni, zato nam ni bilo mogoče iti na tabor v Št. Rupert pri Velikovcu. Pa kljub temu je vabilo na ta tabor, katerega sem dal na zid pri vhodu na pokopališče pri naši cerkvi pribiti, nekega nemškega nacionalca tako razburilo, da je v »Allgem. Bauernzeitung« od 5. t. m. mene, shod in tudi farane nesramno napadel. V pojasnilo in zavrnitev tega dopisa odgovorim sledeče: Prvič konstatiram, da tabor v Št. Rupertu ni bil noben shod hujskačev (Hetzer-versammlung), ampak miren in pošten katoliški shod, združen z božjo službo dopoldne in popoldne. Najboljši govorniki so na-

stopili ter mladino poučevali in navduševali za katoliško življenje po našem geslu: Vse za vero, dom, cesarja! — Drugič vprašam dopisnika, odkod si jemlje pravico, meni prepovedati ali za zlo jemati, če pribijem vabilo na cerkveni zid? Slovenska krščanska socialna zveza za Koroško, katera mi je to vabilo poslala, je dobila od c. kr. vlade dovoljenje za plakatiranje in to zadostuje; ali misli dopisnik, da je on več kakor vlada? Občina Ruda šteje po zadnjem ljudskem štetju: 1330 Slovencev in 204 Nemce, oziroma z občevelnim jezikom; in pri taki večini bi mi Slovenci še slovenskih vabil na poštene katoliške shode z uradnim dovoljenjem in na lastni svoj zid nabiti ne smeli? To je vendar smešno! Pa ne samo mene in shod ta čudak napada, ampak tudi farane, ker pravi, da obiskovanje cerkve nazaduje in se jaz zaradi tega večkrat kregam. Tudi to ni povsem resnično. Treba je pomisliti, da se je število faranov proti prej precej zmanjšalo; pred 25 leti je štela fara še 1400 duš, sedaj jih ima komaj 1100, torej za 300 manj, in to se tudi v cerkvi pozna. Pozimi je bila božja služba zaradi hudega mraza in slabih potov časi bolj slabo obiskana, ali sedaj v toplejšem času se o tem ne morem pritoževati; zadnjo kvaterno nedeljo na primer je naša prostorna cerkev bila polna ljudi. Na Rudi je kakih 800 ljudi za spoved, od teh jih je 640 opravilo doma svojo velikonočno spoved in obhajilo, drugi pa v sosednjih farah; nekaj seve je tudi takih »svetih in pravičnih«, ki spovedi ne potrebujejo. — Pa to lepo število velikonočnih obhajancev kaže, da krščansko življenje na Rudi še ni tako slabo, kakor ga dopisnik v »Bauernzeitung« popisuje. Farani! zahvalite se dopisniku in luterski »Allgem. Bauernzeitung«, da Vas brez potrebe sramoti pred celim svetom; kaj se ima ta luterski list sploh umešavati v katoliške zadeve! Pri tej priložnosti naj tudi jaz nekaj povprašam. Neke oseba mi je povedala, da ji je gospod Alojzij Koch, učitelj v Lipici, enkrat sam rekel, da če pride v Celovec, gre navadno v luterski tempel; tam je božja služba v nemškem jeziku in to se mu bolj dopade. Če je to res, potem temu imenitnemu gospodu še celovski (nemški, op. uredn.) gospodje duhovniki ne morejo dosti lepo (nemško, op. uredn.) pridigovati in maševati. Na vprašanje v dopisu »Allgem. Bauernzeitung« mirno morem odgovoriti, da tistih psov glede obiskovanja božje službe nisem kdaj izgovoril, ampak je cela reč bila drugače. Pri enem shodu našega izobraževalnega društva v župnišču na Rudi sem govoril med drugim tudi o zmernosti in pijančevanju in pri tej priliki Nemce na Pruskem kot zgled zmernosti omenil; slišal sem namreč, da Nemci tam bolj zmerno in trezno živijo, kakor avstrijski delavci, kateri prihajajo tja na delo. Ako zagleda Nemeec kakega pijanca na tleh ležati, pravi navadno: »Das ist wieder ein österreichisches Schwein« (to je zopet avstrijska svinja). Ne jaz tedaj, ampak Nemci sami, kateri so pri naših nemških nacionalcih v veliki časti, so to psovko iznašli. Pri kaki drugi priložnosti teh besed nisem rabil. Iz te razlage vsak bralec lahko spozna, da nismo mi Slovenci hujskači, ki branimo le svoje verske in narodne pravice, ampak naši nasprotniki, ki nas zavidajo še za drobtine, katere od bogate državne mize za nas padajo. — Janez Volaučnik, župnik.

Vernberg. Zadušil se je dne 13. t. m. trimesečni otrok zakonskih Franca in Ane Hoja, po domače Kajžnik na Žlebu med tem, ko se je mati za nekaj časa odstranila po opravkih; otrok je bil raztelesen.

Žihpolje. (45letnico duhovništva) so obhajali tukaj 17. t. m. gospodje duhovniki, ki so najprej obhajali 25letnico duhovništva leta 1894., nato pa so se shajali vsako leto na različnih krajih; lani so se poklonili Devici Mariji v Gospa-Sveti, letos so

obiskali Žihpolje. Od jubilarov še živijo milostljiva gospoda stolna kanonika Matej Grösser in Janez Vidovic, gosp. svetnik Jožef Peterman na Otoku in župnika Jožef Lassnig v Molcblu in Jan. Eder v Irschen. Še na mnoga leta!

Boji v Albaniji.

Bitka za Drač. Puntarji odbiti?

V trenutku, ko so razni listi poročali, da so puntarji omagali, da se vračajo na svoje domove, da obdelajo polja, je buknilo na dan z vso silo. Dne 15. t. m. so napadli mesto Drač ob štirih zjutraj na treh krajih. Ob šestih zjutraj je padel poveljnik polkovnik Thompson, holandski oficir. Podal se je v sprednje vrste bojevnikov in s sabljo v roki navduševal Malisore, ki so pa povečini raje ostali v rovih; le malo mu jih je sledilo. Zadet v vrat se je Thompson zgrudil in kmalu nato izdihnil. Knez Viljem se je podal med bojevnike. Če bi ne bilo avstrijskih topov in več avstrijskih ter nemških prostovoljcev — bolj verjetno naših artiljerijskih častnikov — bi se bili vstaši Drača igraje polastili. — Italijanski vojaki se bitke ne udeležujejo. Število vstašev cenijo na 7000. Vladnih čet je bilo pa le malo, dokler niso prišle na pomoč nove čete, 1500 Malisorov (katoliških Albancev), katere je knez Wied poklical na pomoč. Prepeljale so jih naše bojne ladje. — Iz Rima so Lahi poročali, da je Drač padel, a to je bila le laška želja. Sploh se Italijani čudno obnašajo. — »Zeit« poroča: V Lješ sta prišla dva italijanska oficirja in italijanski poslanik Foscari, ki hujskajo Miridite, naj nikar ne gredo knezu na pomoč. Napad na Drač je bil z velikimi izgubami vstašev odbit. Tudi drugod zmagujejo vladni pristaši. Važno postojanko Tirano, kjer so vstaši imeli le malo posadko, je zavzel Ahmet bej.

Podrobnosti bojev.

Drač, 15. junija. Snoči so se priplazile zelo močne vstaške čete neopažene do predstraž pri Porta Romana, 10 km severno od mesta in so jih pognale čez most, ki je komaj 3 km od mesta oddaljen. Vstaši so straže napodili v beg ter so jih pgnali popolnoma v mesto. Sami so se ustavili že pred prvimi hišami. Tam so jih napadli orožniki, Miriditi in Malisori. Razvil se je strašen boj, ki je dosegel višek ob 4. uri 45 minut zjutraj. Da ni posegla vmes artilerija, bi bili vstaši vdrli v mesto. Tako so se pa morali umakniti in so se ustavili pri Razbuli. Boj se nadaljuje na celi črti. Kroglje vstašev so padale v mesto in so napravile precejšnjo škodo. Prebivalstva se je lotil strah in že je pretila nevarnost, da začne trumoma bežati k vstašem in se jim udati. Knez je prejahal celo obrambno črto in se je vrnil nato v svojo palačo. Izgube so ogromne. Polkovnik Thompson je padel v jutranjih urah. Zadel ga je kroglja in mu predrila srce. Obležal je na mestu mrtev. Padel je v prvih vrstah pred sovražnikom. Njegovo truplo so prenesli šele zvečer v knezovo palačo.

Rim, 16. junija. »Agenzia Stefani« poroča iz Drača ob 12. uri opoldne. Ob 8. uri zjutraj so se začeli vstaši na celi črti umikati. Umikajo se pa le zaradi tega, ker so zvedeli, da se pripelje v mesto čez 1500 Miriditov in da koraka proti mestu Prenk Bib Doda, ki je baje že zavzel Krojo.

Drač, 17. junija. Vstaši so na celi črti premagani. Sodijo, da imajo več kakor 1200 mrtvih.

**Ali ste že pridobili „Miru“
-- novega naročnika? --**

Cerkvene vesti.

Sodalitas ss. C. J. ima v četrtek, dne 25. t. m., zborovanje, na katero nujno vabi vse ude in prijatelje.

Sveta vojska.

Stenski nabitki z napisom: »Tukaj se dobiva tudi brezalkoholna pijača« se dobé v naši uradni pisarni (Celovec, Vetrinjsko obmestje 26). Isti so močno nalepljeni na karton v približni velikosti 42 × 26 cm ter so polikani. Kjer točite nepojne pijače, sezite po njih! — »Sveta vojska« za Koroško, v Celovcu, »Mohorjevdom«.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računске listke „Slovenske Straže“! Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze. Društvena naznanila.

Celovec. Občni zbor podružnice »Slovenske Straže« se vrši v četrtek, dne 2. julija, ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. Slovenci in Slovenke, storite svojo narodno dolžnost!

Bilčovs. Zborovanje z igro se ne vrši dne 21. junija, kakor je bilo napovedano, ampak v nedeljo, dne 28. junija.

Hodiše. Naše pevsko društvo »Zvezda« priredi v nedeljo 28. junija ob 4. uri popoldne v prostorih pri »Bachelwirtu« veselico. Na sporedu je govor o »slavnosti umeševanja koroških vojvod«; nato sledita igri »Skriven zaklad«, »Kmet in avtomat«; vmes pa zapojeta domači mešani in moški zbor. Vstopnina 20 vin. Odbor.

Desetletnica in občni zbor slov. kršč. soc. delavskega društva v Celovcu. Dne 27. junija se vrši občni zbor delavskega društva ob 8. uri zvečer v hotelu Trabesinger. Drugi dan, dne 28. junija, praznuje društvo svojo desetletnico v večjem obsegu. Popoldne bo slovesna sveta maša s pridigo pri sv. Duhu v Celovcu, popoldne bo veliki shod na vrtu hotela Trabesinger, po shodu vrtna veselica.

Guštanj. Izobraževalno društvo priredi shod v nedeljo, dne 21. junija, ob 10. uri popoldne.

Steckenpferd- lilijnomlečnato milo

stoj ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Sprejem gojencev v knezoškofijsko „Marijanišče“.

Dečki, kateri želijo biti sprejeti v knezoškofijsko deško semenišče »Marijanišče« v Celovcu, morajo 1. biti zakonski, 2. imeti domovinsko pravico v krški škofiji, 3. biti stari od 10 do 13 let, 4. telesno in duševno popolnoma zdravi, 5. trdne volje posvetiti se duhovskemu stanu.

Prošnji za sprejem se mora priložiti: 1. spričevalo o stavljenih kozah, 2. zdravniško spričevalo, 3. izjava očeta, oziroma varuha, da se strinja z duhovniškim poklicem sina, oziroma varovanca ter da hoče plačevati letnih 500 K. Ako tega ne more plačati, mora v tej izjavi povedati, koliko da more prispevati in v tem slučaju pridejati 4. ubožno spričevalo.

Krstnega lista in zadnjega šol. spričevala ni treba priložiti, ker se rabita pri vpisovanju na gimnaziji, pač pa se morata omeniti in navesti v pisani prošnji.

Z zdravno in zadostno hrano so gojenci v semenišču preskrbljeni; zato naj jim starši in sorodniki ne pošiljajo nezdravih sladkarij, pač pa jim morejo dati zdravega prigrizka h kruhu, ki ga dobivajo v zavodu



(meso, sadje). Gojenci dobivajo tudi lahko mleko za malico po lastni ceni.

Prošnje je treba poslati po župnijskem uradu na knezoškofijski ordinarijat ali pa na ravnateljstvo do konca junija. Sprejemni izpiti na c. kr. gimnaziji v Celovcu se vrše dne 4. julija (vpisovanje dne 3. julija). Pri vpisovanju se rabi krstni list in šolsko spričevalo ter se mora plačati 9 K 20 vin.

Po prestani skušnji se naj prosilci predstavijo ravnateljstvu Marijanišča.

Sprejemajo se tudi dijaki višjih razredov.

Predstojništvo »Marijanišča«.

Darovi.

Slovenski Straži so darovali: Peruzzi Kajetan, Možica, 1 K; hranilnica in posojilnica Velikovec, 50 K; Ana Hochkofler, Rekarjavas, 2 K; Ivan Glastovec, Donavic, 2 K; Fran Jankovič, Donavic, 2 K; Val. Kraut, dekan, Trbiž, 5 K; Vinko Pečnik, Ruta pošta Šmihel pri Pliberku, 4 K; Katoliško slov. izobraževalno društvo Dobrlaves, iz nabiralnika 14 K 95 vin. — Hranilnica in posojilnica, Spod. Dravograd 50 K. — Josip Vintar, župnik, Šmihel nad Pliberkom, 20 K.

Vabilo

k

občnemu zboru

„Hranilnice in posojilnice“ v Črni.

ki se vrši

v ponedeljek dne 29. junija ob 12. uri popoldne.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. „ „ blagajnika.
4. „ „ o zadnji reviziji.
5. Volitev novega odbora.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši eno uro nato drugi občni zbor ob vsaki udeležbi.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

30. c. kr. drž. loterija. C. kr. glavno ravnateljstvo drž. loterij priredi 30. drž. loterijo za skupne vojaške dobrodelne namene, katere žrebanje se vrši 2. julija 1914. Igralni načrt je prav bogato opremljen in izkazuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 K, med temi glavne dobitke po 200.000 K, 50.000 K, 30.000 K in 20.000 K itd.; dobitvene prilike so tedaj zelo ugodne. Srečke po 4 K se dobivajo v tobačnih trafikah, loterijskih kolekturah, menjalnicah, pri davčnih, poštinih, železničnih uradih itd.

Kmetija na prodaj, 1 uro od Celovca, zemljišče obsega 32 oralov, in sicer je 8 oralov travnika, 9 oralov gozda, ostalo je polje. Na travniku se pridela okrog 40 vozov sena. Nov mutni mlin. Cena 28.000 kron. Naslov pove upravnštvo „Mira“ v Celovcu št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

Sposobne zastopnike, dobro vpeljane, za obisk zasebnikov, sprejme proti viški proviziji svetovnoznana tvornica sukna. Ponudbe na naslov: Mnih. Hradišče, Češko, poštni predal št. 11.

Hiša na prodaj, 20 minut od Vrbskega jezera, tik železnice v Dolah nad Vrbo. Posestvo meri približno 30 oralov polja, travnikov, paše in gozda, ki je za posekati za približno 5000 kron. Več pove posestnik Janez Vovk v Dolah, pošta Vrba ob jezeru, Koroško.

Nikake nevarnosti se pri največ prehlajenih začetkom ne sluti, ako pa se ne varujemo pred posledicami, lahko nastanejo resnejše težkoče. Pri bolečinah v grlu, težkočah pri požiranju, hripavosti, draženju h kašljanju, influenci, praskanju po grlu, sluzavosti itd. naj se rabi Fellerjev sluz ločilni, kašeljšajšujoči, bolečine utehujoči rastlinski esenčni fluid z znamko „Elza-fluid“. Deluje preprečujoče in protinahodno. 12 steklenic pošlje franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško). Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic za 4 krone franko, se lahko obenem naroči.

Loterijske številke:

Gradec, 10. junija: 56, 10, 15, 66, 81.
Linc, 13. junija: 38, 7, 88, 56, 30.

Tržne cene v Celovcu

10. junija 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	—	—	—	—	—	—
Rž	21	—	22	14	12	60
Ječmen	—	—	—	—	—	—
Ajda	25	70	27	—	13	25
Oves	16	74	17	68	6	—
Proso	—	—	—	—	—	—
Pšeno	—	—	34	14	—	—
Turščica	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—
Repica (krompir)	4	—	4	44	1	50
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—
Seno, sladko	7	50	9	—	—	—
„ kisló	6	—	7	50	—	—
Slama	5	50	6	50	—	—
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—
Smetana, 1	—	60	1	20	—	—
Maslo (goveje) 1 kg	2	80	3	20	—	—
Sur.maslo (putar), 1	2	60	4	—	—	—
Slanina (špeh), pov. 1	2	10	2	30	—	—
„ sur. 1	1	90	2	10	—	—
Svinjska mast 1	2	20	2	40	—	—
Jajca, 1 par	—	13	—	20	—	—
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—
Race	—	—	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	2	80	3	40	—	—
30 „ „ mehka, 1	2	40	2	90	—	—

Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	—	—	
Voll, pitani	500	—	—	—	1	1	
„ za voznjo	430	450	—	—	6	4	
Junci	—	—	—	—	—	—	
Krave	264	420	74	—	30	16	
Telice	400	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	20	54	—	—	330	210	
Ovce	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	

Kn. Turjaško radioaktivno zdravilišče TOPLICE na Kranjskem.

Postaja Straža—Toplice na dolenski železnici. — Toplice z 38° C, dnevne dobave čez 30.000 hl radioaktivne tople vode, veliki kopalni bazeni, ločene kopele, močvirnate kopele, elektr. terapija, masaža, udobno urejene sobe, izvrstna restavracija. — Znamenja: **Revma, protin, nevalgije (protin v kolkih), živčna slabost, histerija, ženske bolezni** itd. — Prospekti pri upravi kopalnišča.

Sezona od 1. majnika do 1. oktobra.

Javna zahvala.

Moj rajni sin, vlč. gosp. župnik Ivan Katnik v Kotljah, je bil le prav malo časa zavarovan pri vzajemni zavarovalnici na življenje „Janus“, glavni zastop v Celovcu. Zahvaljujem se za točno izplačilo zavarovalnine ter ob enem ta zavod najtopleje povsod priporočam.

Spodnje Gorice, pošta Rožek,
dne 13. junija 1914.

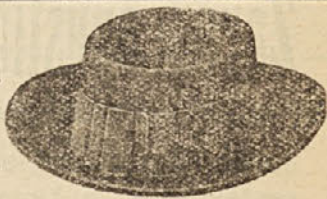
Ivan Katnik, p. d. Prosen,
posestnik.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

maških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah. Dobra, realna postrežba.



Veliko pohišstvo

se **proda** na Koroškem, okoli 8 oralov travnika in polja, samo ali pa tudi z veliko vodno silo, 5 minut od mesta, poleg velike ceste, za vse prav pripravno. Naslov pove upravnštvo „Mira“ št. 24. Za odgovor je priložiti znamko.

V župnijskem gozdu pod Črnim Vrhom, v parceli 657/1 v Šmarjeti v Rožu, se bo nekaj

lesa sekalo.

Bo ga za gradbo (Nutzholz) okoli 104 m³ in drv 45 m³. Ponudba je razpisana do konca junija 1914. Pogoji se zvedo pri župnijskem uradu v Šmarjeti v Rožu.

V založni tiskarne Družbe sv. Mohorja v Celovcu

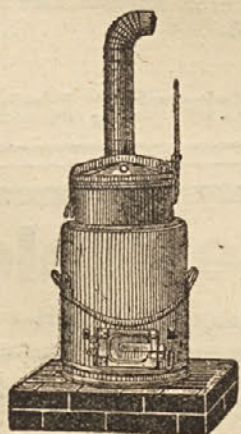
je izšla knjiga:

Slovensko-nemški in nemško-slovenski

slovarček.

Sestavila dr. J. Sket, c. kr. vl. sv., in
Št. Podboj, c. kr. prof.

Cena v prti vezani knjigi je K 2-40,
po pošti K 2-50. Dobi se v vseh knjigarnah.



ALFA

Pozornost

vzbuja povsod novi

Alfa brzoparilnik

s patentovano kurjavo, patentovano varnostno zaklopko in gumijevo cevjo za segrevanje vode in kuhanje žganja. Popolnoma iz kovanega železa! Večletna trpežnost! Obširni ceniki pošiljajo se vsakemu brezplačno!

Delniška družba Alfa Separator,
Dunaj XII/3.

Novost! Za kuhanje žganja, slivovke in izparanje sodov vsake vrste. Preprosta in trpežna priprava.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Zaradi opustitve trgovine

oblastveno dovoljena razprodaja

stekla, porcelana, svetilk, posode za
restavracije in kavarne, namizja za
obed, kavo in čaj, zrcala, srebrno-
obloženega stekla, nakitnega blaga,
rjave posode itd.

po tovarniških cenah.

Jurij Treffer, Celovec, Novi trg št. 12.

Približno

25.000

? družin rabi že mnoga leta moja
izvrstno žitno kavo, in zakaj ?

Ker ima moja izvrstna žitna kava krasen, iz-
vanredno fin, bobovi kavi podoben okus, je zelo
zdrava in redilna in stane 5 kg te fine žitne
kave samo K 3.50 v lepi vrečki, vsake poštnine
prosto, in vrhutega dobite zastoj še dve koristni
lepi darili. Naročite si takoj pri

K. TIŠLER,

Schönfeld pri Bečovu 669, Češko.

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

30. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija

ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti
625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno na Dunaju dne 3. julija 1914.

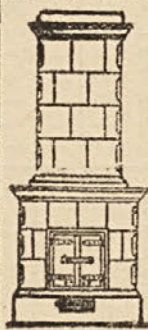
Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije
na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 5, v loterijskih
kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzo-
javnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. —
Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke
se pošiljajo poštnine prosto.

Od c. kr. glavnega ravnateljstva drž. loterij
(oddelek za dobrodelne loterije).

1914 Modne cefire in ripse 1914

z elegantnimi svilenimi efekti, atlas, batiste, lanen in
bombaž, kanafase, rjuhe, platno, damaste, žepne robce,
brisače, modrotisk, inlete, kotenine, blago za dame in
gospode, blago za modroce in druge tkanine razpošilja slo-
vita krščan-**Jaroslav Marek**, ročna tkalnica štev. 39 v Bistrem
ska trvdka pri Novem mestu ob Met., Češko.
Vzorci se pošiljajo zastoj in poštnine prosto. Od ostankov
se vzorci ne pošiljajo. — 18 m ostankov cefirja, prve
vrste, močnega, za srajce in bluze, razdeljenega po 3 m
za 10 K nefranko, ali 36 m za 20 K franko. — 40 m ostan-
kov cefirja, kanafasa, delena itd., lepo sortirano, prve vrste
za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franko po povzetju.
To morate brati! Najboljši dokaz moje solidne trdke:
Naročeno blago prejela, hvala za uslugo. Ob priliki bom
zopet naročila, ker vidim, da dobro postrežete. Spoštovan-
jem Franica Knap, nadučiteljeva soproga, Vrabče. - V letu
1914 nad 500 takih priznalic od Slovencev! Dopisuje se slovensko.



J. WIESAUER

lončar v Celovcu
Živinski trg št. 9

priporoča peči, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56 — 60 K, letnik 1913
po 40 — 45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zelen“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2.30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

„Slovenski Straži“ prinese pomoč, Vam morda bogastvo, čitajte!

475.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni
dobitki velike skupine

5 originalnih vrednostnih srečk 5

kojih 13 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja, 1. in 14. majnika, 1. septembra (dve),
1. februarja, 1. julija, 14. septembra ter
1. marca (dve), 1. avgusta, 2. novembra.

375.000

kron, oziroma frankov in lir znašajo vsakoletni glavni
dobitki manjše skupine

3 originalnih vrednostnih srečk 3

kojih 9 vsakoletnih žrebanj se vrši dne

2. in 15. januarja, 1. in 14. majnika, 14. septembra ter
1. februarja, 1. julija, 2. novembra,
1. avgusta,

Kupnina za veliko skupino vseh 5 srečk se plača v 60 mesecih po 6 K, za manjšo skupino vseh treh srečk
pa v 60 mesecih po 4 K.

Vsaka srečka mora najmanj enkrat zadeti! Vsi dobitki se izplačajo v gotovem denarju!

Vse srečke imajo trajno vrednost denarja in igrajo po izplačilu kupnine še dolgo vrsto let brez
vsakega nadaljnega vplačevanja, torej zastoj.

Vsak cenjeni naročnik zamore dobiti nagrade in premije ter na ta način kupnino zase naročenih srečk
poljubno znižati ali sploh dobiti jih zastoj.

Pojasnila daje in naročila sprejema za „Slovensko Stražo“

Valentin Urbančič, Ljubljana 7.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fondl okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzlaga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebaue vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznl izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitnlnske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:
po dogovoru od 4 1/2 % naprej.